

การใช้วัจนกรรมในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

Speech Act Usage in Song of State Institutions of Higher Education

Received:	November	26, 2018
Revised:	May	23, 2019
Accepted:	May	24, 2019

กรัณทรัตน์ หัสจำนงค์ (Karantarat Hassajamngong)^{*}
สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (Suwattana Liamprawat)^{**}

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้วัจนกรรมที่พบในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยรวบรวมเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ได้แก่ 1) เว็บไซต์ประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เช่น www.su.ac.th (มหาวิทยาลัยศิลปากร) เป็นต้น 2) เว็บไซต์รวบรวมบทเพลงสุนทราภรณ์ (www.websuntaraporn.com) 3) เว็บไซต์เผยแพร่วิดีโอของยูทูบ (www.youtube.com) และ 4) สารานุกรมเสรี (<https://th.wikipedia.org>) รวมจำนวนเพลงทั้งสิ้น 915 เพลง ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทวัจนกรรมของ John R. Searle เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีการใช้วัจนกรรม 5 กลุ่ม 14 ประเภท ดังนี้ 1) วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว (Representatives หรือ assertive) ได้แก่ วัจนกรรมการยืนยัน (asserting) และวัจนกรรมการบรรยาย (describing) 2) วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ (Directives) ได้แก่ วัจนกรรมการขอร้อง (requesting) วัจนกรรมการวิงวอน (praying) วัจนกรรมการสั่ง (ordering หรือ commanding) และวัจนกรรมการถาม (questioning) 3) วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด (Commissives) ได้แก่ วัจนกรรมการสัญญา (promising) วัจนกรรมการปฏิญาณ (pledging) และวัจนกรรมการสาบาน (vowing) 4) วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressives) ได้แก่ วัจนกรรมการขอโทษ (apologizing) วัจนกรรมการอำลา (expressing condolences) วัจนกรรมการแสดงความยินดี (congratulating) และวัจนกรรมการขอบคุณ (thanking) และ 5) วัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ (Declarative) คือ วัจนกรรมการประกาศ (declaring) วัจนกรรมที่พบมากที่สุด คือ วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว และวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก รองลงมา คือ วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ และวัจนกรรมกลุ่มผูกมัด และวัจนกรรมที่พบน้อยที่สุด คือ วัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์

คำสำคัญ : เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ, วัจนกรรม, วัจนปฏิบัติศาสตร์

^{*} นางสาวกรัณทรัตน์ หัสจำนงค์ นักศึกษาหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Miss Karantarat Hassajamngong, Master of Art Program in Thai, Faculty of Art, Silpakorn University. ,
Email address: babymild128@gmail.com, 094 - 2413128

^{**} รศ.สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Thesis Advisor: Associate Professor Suwattana Liamprawat, Department of Thai, Faculty of Art, Silpakorn University. ,Email address: sliamprawat@yahoo.com, 089 - 4993697

Abstract

The objective of this research article was to study the usage of Speech Acts in Song of State Institutions of Higher Education. The author collected the data about these songs from many websites: 1) official websites of State Institution of Higher Education 2) www.websuntaraporn.com 3) www.youtube.com and 4) www.th.wikipedia.org. The total songs in this research are 915. In addition, the author applied the classification criteria of types of Speech Acts created by John R. Searle (1976) and adapt it as a guideline in this research.

Research findings were shown that there are 5 main groups (13 types) of Speech Acts in these songs as follows : 1) Representatives or assertive, for example, asserting and describing 2) Directives, for examples, requesting, praying, ordering or commanding and questioning 3) Commissive, for example, promising, pledging and vowing 4) Expressives, for example, apologizing, expressing condolences, congratulating, and thanking 5) Declarative. Furthermore, the author investigated that the most common Speech Acts in these songs are Representatives and Expressives, following by Directives and Commissives; and Declarative is the least common Speech Acts in these songs.

Keywords : Song of State Institutions of Higher Education, Speech Act, Pragmatics

บทนำ

ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดความคิด เป็นเครื่องสะท้อนความคิดของผู้ส่งสาร โดยมีทักษะทั้งสี่ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นตัวเชื่อมต่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในใจของผู้รับสาร ภาษาจึงส่งผลกระทบต่อผู้รับสารได้หลากหลาย อาจทำให้คนหัวเราะหรือร้องไห้ อาจสร้างได้ทั้งมิตรและศัตรู ดังนั้น ภาษาที่แสดงออกโดยผ่านการกลั่นกรองความคิดว่าเป็นความคิดที่ดีและชอบธรรมแล้ว ย่อมทำให้ผู้รับได้ประโยชน์สุขอย่างแท้จริง (ประภาศรี สีหอำไพ และคณะ, 2531: 4) เพลงเป็นวรรณกรรมรูปแบบหนึ่งที่ใช้ภาษาในการสื่อความหมาย นักประพันธ์เพลงแต่งเพลงเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และเรื่องราวต่าง ๆ โดยผ่านภาษา ลักษณะของการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงนั้นขึ้นอยู่กับท่วงทำนอง เนื้อหาสาระและรูปแบบที่นำเสนอในการเขียนของนักประพันธ์ อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับประเภทของเพลงนั้น ๆ ด้วย เพลงเป็นวรรณกรรมที่ต้องใช้การฟังเป็นหลัก การฟังเพลงต้องฟังทั้งเนื้อเพลงและจังหวะดนตรีจึงจะเข้าใจเนื้อหาของเพลงและสัมผัสถึงจิตใจและอารมณ์ของผู้ประพันธ์ได้ ดังนั้นการประพันธ์เพลงให้เป็นที่นิยมของผู้ฟัง ผู้ประพันธ์ต้องใช้ภาษาที่ดีและจังหวะดนตรีที่เหมาะสม บทเพลงนั้นมักจะมาพร้อมกับความคิดและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรายล้อมตัวกวีหรือผู้ประพันธ์สำหรับเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษานั้น ในยุคบุกเบิกส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเพลงสุนทราภรณ์แล้วจึงมีวิวัฒนาการของเพลงที่ปรับเปลี่ยนตามกาลเวลา สมศักดิ์ คงรัตนสมบูรณ์ (2547, อ้างถึงในอุดมลักษณ์ ระเบียบ, 2550: 15) ได้กล่าวถึงเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษา ไว้ดังนี้ “เพลงมหาวิทยาลัยมีอยู่ 2 มหาวิทยาลัยที่คุณเอื้อ สุนทรสนาน แต่งเพลงให้มากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย นอกจากนั้น ยังมีเพลงประจำมหาวิทยาลัยอื่น ๆ อาทิ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น” เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาจะมีลักษณะที่แตกต่างจากเพลงประเภทอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นเพลงที่ผู้ประพันธ์ประพันธ์ขึ้นเพื่อบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมา รวมถึงความเป็นอัตลักษณ์และความเป็นอารยะของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ อีกทั้งเพื่อให้บุคคลและบุคลากรในสถาบันต่าง ๆ ภาควิชาของสถาบันของตน นอกจากนี้ ผู้ประพันธ์เพลงยังถ่ายทอดความคิดและอุดมการณ์สื่อความหมายเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกและมีอารมณ์ร่วมในอุดมการณ์ มีความรักและศรัทธาสถาบันไปในทางเดียวกับผู้ประพันธ์ เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาผูกพันกับเหตุการณ์และประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวผู้ประพันธ์ เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษา จึงใช้ภาษาที่เป็นเครื่องมือที่มีพลัง มีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ความเป็นอัตลักษณ์ ความเป็นอารยะ ตลอดจนอุดมการณ์และการปลูกฝังให้มีความรักความภาคภูมิใจในสถาบันของตน ด้วยภาษาที่ไพเราะ สื่อความหมายชัดเจน ตรงไปตรงมาและบางเพลงอาจปรากฏภาพพจน์ร่วมด้วย

แซนดรา เจ ซาวิยอง (Sandra J. Savignon, 1983: 13) กล่าวว่า “ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ถูกใช้เพื่อแสดงจุดมุ่งหมายอย่างไม่จำกัด เช่น การสั่ง การอธิบาย การขอร้อง ฯลฯ ซึ่งจุดประสงค์ในถ้อยคำที่กล่าวนั้นจะสามารถเข้าใจได้ เมื่อถ้อยคำนั้นอยู่ในบริบทของสถานการณ์ จึงทำให้ทฤษฎีวัจนกรรม (Speech Action Theory) ได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมาย ทั้งนี้เพราะทฤษฎีวัจนกรรมนี้มีความสำคัญในการบ่งบอกถึงจุดประสงค์ของการใช้ภาษาและช่วยให้เข้าใจเจตนาที่แฝงอยู่ได้ชัดเจน

จอห์น อาร์ เซอร์ล (John R. Searle, 1969: 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัจนกรรม (Speech act) ที่จำเป็นต้องเรียนรู้ว่า ภาษาในการสื่อสารทั้งหมดนั้นจะมีการกระทำทางภาษา (Linguistic acts) โดยจอห์นให้เหตุผลว่าประเด็นหลักของการสื่อสารด้วยภาษาไม่ใช่เรื่องของสัญลักษณ์ คำ หรือประโยค แต่เป็นผลผลิตของการใช้สัญลักษณ์ คำ หรือประโยคในการแสดงถึงวัจนกรรม นั่นคือ “วัจนกรรม” เป็นหน่วยย่อยที่เล็กที่สุดของการสื่อสารด้วยภาษา

วัจนกรรม จึงเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายหรือแนวคิดที่บ่งบอกถึงเจตนาในการสื่อสาร ซึ่งต้องคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบทางภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งลักษณะของ “วัจนกรรม” จะเป็นการกระทำโดยเจตนาของผู้พูดซึ่งแสดงออกในรูปของคำพูด เช่น การขอร้อง การออกคำสั่ง การถาม การขอโทษ เป็นต้น นอกจากนั้น ยังสามารถที่จะช่วยให้ผู้ฟังได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของความหมายและเกิดความเข้าใจในความหมายของคำพูดที่ผู้พูดกล่าวออกมาได้เป็นอย่างดีและชัดเจนยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้วัจนกรรมในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 915 เพลง โดยใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทวัจนกรรมของ John R. Searle เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะรวบรวมเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ได้แก่ 1) เว็บไซต์ประจำสถาบันอุดมศึกษา เช่น www.su.ac.th (มหาวิทยาลัยศิลปากร) เป็นต้น 2) เว็บไซต์รวบรวมบทเพลงสุนทราภรณ์ (www.websuntaraporn.com) 3) เว็บไซต์เผยแพร่วิดีโอของยูทูบ (<https://www.youtube.com>) และ 4) สารานุกรมเสรี (<https://th.wikipedia.org>) เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาต่อไป

ซึ่งเกณฑ์การวิเคราะห์ข้างต้น จะเป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านทราบถึงวัตถุประสงค์ของ
ความหมายของเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ดียิ่งขึ้น

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทวัจนกรรมของ John R. Searle เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ครั้งนี้
มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ในการศึกษาด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ จะเรียกถ้อยคำที่สื่อการกระทำทางเจตนาว่า
“วัจนกรรม (speech act)” ซึ่งถือเป็นหน่วยความหมายที่เล็กที่สุดที่ใช้สื่อเจตนาของผู้พูด (Searle, 1969: 16)
เชิร์ล (1976) ได้จำแนกวัจนกรรมออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว (Representatives หรือ assertive)

การใช้ถ้อยคำกลุ่มบอกกล่าว คือ เน้นให้เห็นว่าผู้พูดเชื่อในความจริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และความเป็นไปที่เกิดขึ้น
รอบ ๆ ตัว ดังนั้น จึงต้องการบอกเล่าข้อมูลดังกล่าวด้วยเห็นว่าผู้ฟังยังไม่ทราบหรือจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง เช่น
การพูด (saying) การกล่าว (stating) การยืนยัน (asserting) การยืนยันกราน (insisting) การสรุป (concluding)
การวิจารณ์ (criticizing) การคาดการณ์ (anticipating) การบรรยาย (describing) การรายงาน (reporting)
 เป็นต้น นอกจากวัจนกรรมในกลุ่มบอกกล่าวจะให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังแล้วยังสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้พูดได้เช่นกัน
เช่น การพูดโอ้อวด (boasting) ให้ข้อมูลแก่ผู้ฟัง แต่สร้างความพึงพอใจในความสำเร็จหรือความสามารถให้กับตัว
ผู้พูด เป็นต้น (ทรงธรรม อินทจักร, 2550: 44)

2. วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ (Directives)

ถ้อยคำในกลุ่มชี้แนะ แสดงถึงความพยายามของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังกระทำการบางอย่าง ได้แก่
การสั่ง (ordering หรือ commanding) การขอร้อง (requesting) การถาม (questioning)
การอ้อนวอน (begging) การวิงวอน (praying) การอนุญาต (permitting) การเสนอแนะ (suggesting) การ
แนะนำ (recommending) และการให้คำปรึกษา (advising) เป็นต้น (ทรงธรรม อินทจักร, 2550: 45)

3. วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด (Commissives)

วัจนกรรมในกลุ่มผูกมัด มีคุณสมบัติพื้นฐานร่วมกับถ้อยคำในกลุ่มชี้แนะ กล่าวคือ ทั้งสองเกี่ยวข้องกับ
การพูดที่ส่งผลให้เกิดการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ข้อแตกต่างมีอยู่ว่าถ้อยคำกลุ่มชี้แนะกำหนดให้ผู้ฟังเป็นผู้กระทำ
แต่ถ้อยคำกลุ่มผูกมัดกำหนดให้ผู้พูดเป็นผู้กระทำ วัจนกรรมที่มีหน้าที่สื่อการผูกมัด เช่นการสัญญา (promising)
การสาบาน (vowing) การทำพนัน (betting) การเสนอตัว (offering) การรับรอง (guaranteeing) การปฏิญาณ
(pledging) เป็นต้น (ทรงธรรม อินทจักร, 2550: 46)

4. วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressives)

ถ้อยคำในกลุ่มแสดงความรู้สึก บ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟังหรือสิ่งที่
อยู่ในบริบทรอบข้าง สิ่งใดก็ตามที่เราได้กล่าวออกไปล้วนผ่านกระบวนการรับรู้และเกี่ยวข้องกับเรื่องจิตใจและ
อารมณ์มาก่อนทั้งสิ้น สารสำคัญที่อยู่ในถ้อยคำกลุ่มแสดงความรู้สึกนี้มีหน้าที่สำคัญคนละอย่างกับวัจนกรรม
กลุ่มอื่น ๆ โดยทั่วไปแล้ววัจนกรรมกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นให้ผู้อื่นทราบว่าผู้พูดชอบ ไม่ชอบ ชื่นชมในตัวผู้ฟังหรือในสิ่ง
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้ฟังเท่านั้น ทั้งนี้ ผู้พูดไม่มีความประสงค์จะให้ผู้ฟังกระทำการสิ่งใดหรือให้ผู้ฟังได้ทราบถึงข้อมูล
สารสำคัญใด ๆ ตัวอย่างวัจนกรรมในกลุ่มแสดงความรู้สึก เช่น การทักทาย (greeting) การต้อนรับ

(welcoming) การขอโทษ (apologizing) การขอบคุณ (thanking) การแสดงความยินดี (congratulating) การแสดงความเสียใจ (expressing condolence) การชม (complimenting) การอโศก (expressing condolences) เป็นต้น วัจนกรรมในกลุ่มแสดงความรู้สึกจำเป็นต่อการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้พูดและคู่สนทนาอย่างยิ่งไม่แพ้กับวัจนกรรมประเภทอื่น ๆ (ทรงธรรม อินทจักร, 2550: 47)

5. วัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ (Declarative)

วัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ เป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนาของผู้ออกคำพูดอย่างแจ่มแจ้ง ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในบริบทที่มีความเป็นทางการสูงและมีความสัมพันธ์กับวัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว กล่าวคือ เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลเช่นกัน แต่การบอกกล่าวโดยทั่วไปไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีความเป็นทางการสูง ตัวอย่างวัจนกรรมในกลุ่มแถลงการณ์ เช่น การแต่งตั้ง (appointing) การเสนอชื่อ (nominating) การกล่าวเปิดงาน (opening a ceremony) การประกาศ (declaring) การประกาศสงคราม (declaring war) การไล่ออกจากงาน (firing from employment) การตัดสินจำคุก (sentencing to Imprisonment) เป็นต้น (ทรงธรรม อินทจักร, 2550: 48)

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรม
- 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วัจนกรรมในเพลง

2. การเก็บข้อมูลและคัดเลือกข้อมูล

2.1 การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีการประพันธ์มาตั้งแต่ พ.ศ. 2478 - พ.ศ. 2561 จากเว็บไซต์ต่าง ๆ ได้แก่ 1) เว็บไซต์ประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 2) เว็บไซต์รวบรวมบทเพลงสุนทราภรณ์ 3) เว็บไซต์เผยแพร่วีดีโอ (<https://www.youtube.com>) และ 4) สารานุกรมเสรี (<https://th.wikipedia.org>) รวมจำนวนเพลง 915 เพลง

2.2 การคัดเลือกข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาคัดเลือก โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นภาษาไทยเท่านั้นหรือเพลงที่มีคำร้องเป็นภาษาไทย แต่มีภาษาต่างประเทศปะปนบ้างเล็กน้อย ผู้วิจัยจะตัดเพลงที่มีคำร้องเป็นภาษาต่างประเทศทั้งเพลงออก ซึ่งจากจำนวนเพลงประจำสถาบันทั้งหมด 918 เพลง พบว่า เพลงประจำสถาบันที่เป็นภาษาต่างประเทศล้วนมีจำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลง C.U. POLKA ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพลง Santa Lucia (ซานตาลูเชีย) ของมหาวิทยาลัยศิลปากร และเพลง That's the way of RMUTP ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยจึงตัดเพลงดังกล่าวออก ดังนั้น รวมจำนวนเพลงที่ศึกษาจึงมีทั้งสิ้น 915 เพลง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐครบทั้ง 915 เพลงแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ทราบวรรณกรรมที่ปรากฏในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษา ตามแนวคิดของ John R. Searle (1976) และผู้วิจัยจะไม่วิเคราะห์ทำนองเพลง

4. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาการใช้วรรณกรรมที่ปรากฏในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามเกณฑ์การแบ่งประเภทวรรณกรรมของ John R. Searle พบการใช้วรรณกรรมทั้งหมด 5 กลุ่ม 14 ประเภท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วรรณกรรมกลุ่มบอกกล่าว (Representatives หรือ assertive)

เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปรากฏวรรณกรรมกลุ่มบอกกล่าว 2 ประเภท ได้แก่ การยืนยัน (asserting) และการบรรยาย (describing) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วรรณกรรมการยืนยัน (asserting)

สายลมนำพาพัดเราเข้ามาร่วมถิ่นสถาน ฝันเราเดียวกันใต้ดวงตะวันมิหวนมิไหว
รื้อเขียวขมพูชี้ทางวิทยุคู่แผ่นดินไทย ร้อยรวมดวงใจคล้ายพวงมาลัยคล้องแผ่นดิน
เขียวขมพูสง่างาม เลื่องลือนามไปทั่วถิ่น ขอยืนยันด้วยศาสตร์ศิลป์ทุนแผ่นดินตั้งมารดา
รื้อเขียวขมพูมั่นคงเชิดชูการศึกษสรค์สร้างปัญญาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นไทย.....

(เพลง รื้อเขียวขมพู, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)

จากเพลง รื้อเขียวขมพู หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปรากฏวรรณกรรมกลุ่มบอกกล่าว คือ วรรณกรรมการยืนยัน มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการยืนยัน คือ คำว่า “ขอยืนยัน” โดยเนื้อเพลงมีเนื้อหาว่า เมื่อนักศึกษาทุกคนเข้ามาอยู่รวมกันที่สถาบันการศึกษาแห่งนี้ มีความฝันอย่างเดียวกัน และเราไม่ควรหวั่นไหว สถาบันแห่งนี้จะช่วยชี้ทางและร้อยรวมหัวใจของพวกเราไว้เหมือนพวงมาลัยที่คล้องรวมแผ่นดินให้เป็นหนึ่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่ว ขอยืนยันด้วยศาสตร์และศิลป์ทางวิชาการที่มีความมั่นคง เชิดชูการศึกษาและสร้างสรรค์ปัญญาเพื่อนำไปพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วรรณกรรมการบรรยาย (describing)

เกษตรศาสตร์เรา	หนักเบาเรารักสู้ทำ
เกษตรศาสตร์เข้าประจำ	ตราตรำงานทุกสิ่งอัน
เกียรตินำเกษตรเฟื่องฟู	พวกเราศิษย์ครูเดียวกัน
เกษตรร่วมใจฝ่าฟัน	หมายมั่นจิตพลี.....

(เพลง มาร์ชเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

จากเพลง มาร์ชเกษตรศาสตร์ หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปรากฏ วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว คือ วัจนกรรมบรรยาย โดยเนื้อหาเป็นการบรรยายถึงคุณสมบัติของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่ามีความสามัคคี อุดหนุน เข้มแข็ง สู้งาน อีกทั้งยังมีความมุ่งมั่นและมีจิตที่คิดดีต่อ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ (Directives)

เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปรากฏวัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ 4 ประเภท ได้แก่ การขอร้อง (requesting) การวิงวอน (praying) การสั่ง (ordering หรือ commanding) และการถาม (questioning) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วัจนกรรมการขอร้อง (requesting)

(ข ญ) มาสิมาลูกสุนารี มาสิมาลูกสุนารี	รื่นเริงทุกคนสุขศรี ทุกคนต่างมีไมตรีสัมพันธ์
(ข ญ) เพราะเราคือพี่น้องเดียวกัน	มาร่วมสุขสันต์ร่าเริงเถิดเอย
(ข) พี่มาขอ (ญ) น้องก็เงิน	(ข) พี่มาเชิญ (ญ) น้องก็ชอบ (ข) จ๊ะ
(ข) ขอบใจสาวเอย สาวใดสวยไม่ถูกใจเท่าสาวคนนี้	ลูกสาวสุนารี ช่างงามโสภีกว่าสาวใด.....

(เพลง ร่ำวงลูกทุ่งสุนารี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี)

จากเพลง ร่ำวงลูกทุ่งสุนารี หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปรากฏ วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ คือ วัจนกรรมการขอร้อง มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการขอร้อง คือ คำว่า “มาสิมา” และ “เถิดเอย” ซึ่งเนื้อเพลงพรรณนาถึงงานรื่นเริงของนักศึกษาชายหญิง ทั้งรุ่นพี่รุ่นน้องที่ต่างมาร่วมร่ำวงกันด้วยความสนุกสนานและไมตรีจิตที่ดีต่อกัน

วัจนกรรมการวิงวอน (praying)

.....หักก็แล้วหักก็แล้ว	คิดว่าหัวแค่ปีที่เจ็ด
เจ็ดก็แล้วโอ๊ยแปดก็แล้ว	เริ่มมีแววปีหน้าจะสวย
หัวมันเขลาเรามันห่วย	ความฝันสดใส
<u>วอนพ่อขุนช่วยด้วย</u>	<u>ลูกมาขอความเมตตา</u>

(เพลง ลูกพ่อขุน, มหาวิทยาลัยรามคำแหง)

จากเพลง ลูกพ่อขุน หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปรากฏวัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ คือ วัจนกรรมการวิงวอน มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการวิงวอน คือ “วอนพ่อขุนช่วยด้วย” และ “ลูกมาขอความเมตตา” ซึ่งเนื้อเพลงกล่าวถึง เรื่องราวของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงว่า เมื่อได้มาเรียนที่สถาบันแห่งนี้แล้วกลับมีปัญหारेื่องการเรียน และเกิดความกังวลว่าอาจจะเรียนไม่จบ จึงมาราบไหว้วิงวอนพระบรมราชานุสุริย์พ่อขุนรามคำแหง เพื่อขอให้พ่อขุนรามคำแหงช่วยดลบันดาลให้ตนพ้นวิกฤตในครั้งนี้

วจนกรรมการสั่ง (ordering หรือ commanding)

น้องใหม่จงภูมิใจเกิด
ได้ร่มจันทน์คือบ้านพัก
ก้าวเข้ามาเถิดน้องมองให้สิ้น
ด้วยศักดิ์นักศึกษาอย่าตรมตรอม

ว่าอาณาจักรสี่เขียวเขียว
สิทธิ์และศักดิ์เสรีนี้พริกพร้อม
นี่คือถิ่นของเราเข้ามาถนอม
พี่จะกล่อมแทนสวรรค์ปลอมขวัญมา.....

(เพลง แดนน้องใหม่, มหาวิทยาลัยศิลปากร)

จากเพลง แดนน้องใหม่ หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยศิลปากร ปรากฏวจนกรรมกลุ่มขึ้นนำ คือ วจนกรรมการสั่ง มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการสั่ง คือ “จงภูมิใจเกิด” ซึ่งเพลงมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งให้นักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัยศิลปากรมีความภาคภูมิใจในมหาวิทยาลัยของตน ให้ก้าวเข้ามาในรั้วมหาวิทยาลัยอย่างเต็มตัว อยู่ด้วยศักดิ์ศรีของนักศึกษาและอย่ามัวแต่เศร้าโศกเสียใจ เพราะยังมีนักศึกษารุ่นพี่ที่คอยปลอบขวัญและให้กำลังใจนักศึกษารุ่นน้องอยู่เสมอ

วจนกรรมการถาม (questioning)

ไอ้สาวจอมบึงงามซึ่งตรึงใจจริงนั้น
เฝ้าแต่คะเนคิดถึงเธอทุกโมงยาม
บาปเคราะห์หรือบุญนำหนูนให้มาพบพาน
ไม่เห็นนวลน้องพี่หอมตรมระทมใจ

ครั้งแรกพบกันก็พลันพาให้จิตใจหวน
นุชเจ้างามงามช่างงามล้ำเลิศวิไล
ทุกซิจิตร้าวรานนงคราญจะรู้บ้างไหม
ร้อนรุ่มทรวงในพิชไพรักพาซึมเซา.....

(เพลง สาวจอมบึง, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง)

จากเพลง สาวจอมบึง หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปรากฏวจนกรรมกลุ่มขึ้นนำ คือ วจนกรรมการถาม โดยมีการใช้ประโยคคำถามว่า “บาปเคราะห์หรือบุญนำหนูน” และ “รู้บ้างไหม” เนื้อเพลงกล่าวถึง ความงามของนักศึกษาหญิงแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่เมื่อนักศึกษาชายเห็นก็ชวนให้ตราตรึงใจ เฝ้าแต่คะเนคิดถึงอยู่ทุกโมงยาม และไม่อาจทราบได้ว่าเป็นเพราะบาปหรือบุญที่ทำให้ได้มาพบพาน เมื่อไม่ได้เห็นหน้าก็พาให้ทุกซะระทมใจ ซึ่งไม่รู้ว่าจะฝ่ายหญิงจะรู้หรือไม่ว่าตนนั้นเป็นทุกข์เหลือเกิน

3. วจนกรรมกลุ่มผูกมัด (Commissives)

เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปรากฏวจนกรรมกลุ่มผูกมัด 3 ประเภท ได้แก่ การสัญญา (promising) การปฏิญาณ (pledging) และการสาบาน (vowing) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วจนกรรมการสัญญา (promising)

สถาบันมีชื่อเสียงลือนาม
ราชภัฏคือข้าราชการ
พระคือมิ่งขวัญสถาบัน
ของรักภักดีต่อองค์ราชา
จะตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
ยึดมั่นในศาสนาประเพณี

จงงามสมนามพระราชทาน
ยังยืนนานสร้างคนดี ศรีอยุธยา
ตราพระราชสัญลักษณ์สูงค่า
ตราบชีวามุ่งกระทำความดี
พากเพียรให้สมศักดิ์ศรี
สิทธิ์เสรีประชาธิปไตย

พวกเราชาวภัฏอยุธยา

มาร่วมกันสร้างสรรค์เพื่อชาติไทย

รวมใจมาสานฝันอันยิ่งใหญ่

เลื่องลือไกรราชภัฏอยุธยา

(เพลง มาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา)

จากเพลง มาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ปรากฏวาทกรรมผูกมัด คือ วาทกรรมการสัญญา โดยมีการใช้คำแสดงการสัญญา คือ ใช้คำว่า “ขอ” นำหน้าคำกริยาวิเศษณ์ “จงรักภักดี” และใช้คำว่า “จะ” นำหน้าคำกริยาวิเศษณ์ “ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน” ซึ่งเนื้อเพลงกล่าวถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาว่าเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียง ชื่อของสถาบันเป็นนามพระราชทานและมีตราพระราชลัญจกรเป็นตราที่ทรงคุณค่ายิ่ง เหล่านักศึกษาทุกคนขอสัญญาว่าจะจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์และจะทำแต่ความดีตลอดไป และยังสัญญาว่าจะตั้งใจศึกษาเล่าเรียน จะพากเพียรให้สมกับที่เป็นนักศึกษาของสถาบันนี้ จะยึดมั่นในศาสนาประเพณี สิทธิเสรีประชาธิปไตย และช่วยกันพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วาทกรรมการปฏิญาณ

ข้าขอปฏิญาณบนบานกล่าว

ถอดดวงจิตแทนมาลัยน้อมใจกาย

หนึ่งข้าเทิดศัลปากรก่อนนามอื่น

สามสมัครหมายพี่น้องครองสัมพันธ์

เอาความขาวบริสุทธิ์เป็นจุดหมาย

พลีถวายด้วยศรัทธาสถาบัน

สองหยัดยืนสร้างความดีไม่มีวัน

สี่สร้างสรรค์สามัคคีชั่วชีวิต.....

(เพลง คำปฏิญาณ, มหาวิทยาลัยศิลปากร)

จากเพลง คำปฏิญาณ หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยศิลปากร ปรากฏวาทกรรมผูกมัด คือ วาทกรรมการปฏิญาณ มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการปฏิญาณ คือ คำว่า “ปฏิญาณ” เนื้อเพลงกล่าวถึงการปฏิญาณตนของนักศึกษาใหม่ เพื่อการเป็นบัณฑิตที่ดี เนื้อเพลงแสดงออกถึงความมุ่งมั่นและกล่าวถึงคุณสมบัติของบัณฑิต คือ 1) จะนึกถึงชื่อศิลปากรก่อนเป็นอันดับแรกและเทิดไว้ยู่สูงสุด 2) จะสร้างแต่ความดี 3) รุ่นพี่รุ่นน้องชาวศิลปากรจะรักกันเป็นเป็นสายสัมพันธ์เหมือนพี่น้อง และ 4) มีความสามัคคีกันตลอดไป

วาทกรรมการสาบาน (vowing)

.....เราสาบานไว้มั่น รักประเทศนั้นเท่าชีวิต

ดวงวิญญาณแห่งชาวเทคโนโลยี จงรักภักดีราชันย์

ศาสน์สำคัญ พุทธธรรมจำมั่นไว้ในดวงใจ

ศักดิ์ศรีนามแห่งดวงฤทัย สมนามเกริกไกร พระจอมเกล้าเอย

(เพลง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี)

จากเพลง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ปรากฏวัจนกรรมผูกมัด คือ วัจนกรรมการสาบาน มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการสาบาน คือ คำว่า “สาบาน” โดยเนื้อเพลงมีเนื้อหาว่า นักศึกษาทุกคนของสถาบันแห่งนี้ขอสาบานว่าจะรักประเทศชาติเสมือนรักตัวเอง จะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ให้ความสำคัญกับพระพุทธศาสนา จะปฏิบัติให้สมศักดิ์ศรีของนามมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

4. วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressives)

สำหรับเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปรากฏวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก 4 ประเภทได้แก่ การขอโทษ (apologizing) การอำลา (expressing condolences) การแสดงความยินดี (congratulating) และการขอบคุณ (thanking) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วัจนกรรมการขอโทษ (apologizing)

(ญ) พบหน้าก็มาผูกความสัมพันธ์ รักเรียนวิชามากกว่าจะคิดสิ่งใด	แนะเออช่างน่าขันคิดมาเสกสรรค์พูดจาปราศรัย ที่เฝ้าหวังและตั้งใจเพียรฝันใฝ่ปรียญา
(ช) <u>ขอโทษ</u> อย่าโกรธไปเลยขวัญตา น้ำใจน้องพี่สามัคคีไว้ต่อกัน	พวก มช. เราหนาด้านการศึกษาหมั่นเพียรขยัน (ญ) สีม่วงเราทุกคนนั้นรักกันมันด้วยไมตรี (เพลง รำวง มช. เชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

จากเพลง รำวง มช. เชียงใหม่ หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปรากฏวัจนกรรมแสดงความรู้สึก คือ วัจนกรรมการขอโทษ มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการขอโทษ คือ คำว่า “ขอโทษ” โดยเนื้อเพลงมีเนื้อหาเกี่ยวกับนักศึกษาชายรุ่นพี่ที่จับนักศึกษาหญิงรุ่นน้อง แต่นักศึกษาหญิงปฏิเสธเพราะให้ความสำคัญกับการเรียนมากกว่าสิ่งใดและตั้งใจจะคว้าปริญญาให้สำเร็จ นักศึกษาชายจึงได้ขอโทษและขอให้อย่าได้โกรธหรือบาดหมางกัน เพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกคนต่างขยันหมั่นเพียรและรักในการเรียนทุกคน ถึงจะไม่ได้คบกันแบบชายหญิงก็ขอให้ป็นรุ่นพี่รุ่นน้องที่มีความสามัคคีกันและรักกันด้วยไมตรีที่ดีต่อไป

วัจนกรรมการอำลา (expressing condolences)

<u>ลา ลา ลาแล้วต้องลา</u>	แผ่นดินแผ่นฟ้ารำรมย์
<u>ลา</u> ขอนแก่นแดนเคยขีดขม	<u>ลา</u> แดนสังคมของชาวดินแดงแหล่งขวัญ
<u>จ้ะลา</u> <u>จ้ะร้าง</u> ห่างไกลแต่ใจเข้าไซ้ผูกพัน	จำขามแก่นเจดียสำคัญ
จำความรักมั่น	สัมพันธ์ในแดนแห่งเรา
สีฐานแหล่งแรงน้ำจิต	มวลมิตรงามยืนยงดังขามแก่นนา
จึงระกำที่ <u>จ้ะร้าง</u> ไกล ใจแสนเศร้า	คราไหนเล่าได้หวนกลับมา
<u>ลา ลา</u> <u>ลามิตร</u> ติดเตือน	ไม่เลือนไม่ร้างอุรา
<u>ลา</u> ขอนแก่นแดนงามขวัญตา	ดวงใจของข้าทุกคราอาลัยไม่คลาย (เพลง ลาขอนแก่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

จากเพลง ลาขอนแก่น หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปรากฏวัจนกรรมแสดงความรู้สึก คือ วัจนกรรมการอำลา มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการอำลา คือ คำว่า “ลา” “จำลา” และ “จำร้าง” เป็นเพลงที่บ่งบอกถึงความรู้สึกเศร้า ก่อนจากลาสถาบันอันทรงเกียรติแห่งนี้ เนื้อเพลงมีเนื้อหาพรรณนาถึงการลาจากมหาวิทยาลัย ส่วน “สี่ฐาน” หรือ “บึงสี่ฐาน” เป็นบึงที่ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีความสวยงามและมีระบบนิเวศที่สมบูรณ์แห่งหนึ่งของประเทศ

วัจนกรรมการแสดงความยินดี (congratulating)

.....วันรับปริญญาพาเราเร่ร่อนอุรา	วันรับปริญญานิด้า <u>แสดงความยินดี</u>
วันรับปริญญาพาเราเร่ร่อนอุรา	วันรับปริญญานิด้า <u>แสดงความยินดี</u>
วันนี้วันดี	วันแห่งศักดิ์ศรีเราภาคภูมิใจ
มานะ สุขกายและใจ	เพื่อสิ่งที่หมายวันรับปริญญา.....

(เพลง วันรับปริญญา, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์)

จากเพลง วันรับปริญญา หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปรากฏวัจนกรรมแสดงความรู้สึก คือ วัจนกรรมการแสดงความยินดี มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงความยินดี คือ คำว่า “แสดงความยินดี” โดยเนื้อเพลงกล่าวถึงการแสดงความยินดีกับเหล่าบัณฑิตทุกคนในวันรับปริญญา ซึ่งเต็มไปด้วยความสุข ความรื่นเริงใจ เป็นวันแห่งความภาคภูมิใจสำหรับบัณฑิตทุกคน

วัจนกรรมการขอบคุณ (thanking)

จากวันนั้นถึงวันนี้สี่ปีแล้ว	ไฉ่ดวงแก้วส่องทางสว่างไสว
แสงสว่างทางปัญญาพาแจ้งใจ	เป็นเทียนชัยส่องโลกโตกรสร้างชา
มาร่ำพิงถึงพระคุณอุ่ดวงจิต	ที่ชีวิตได้ผ่านการศึกษา
คณาจารย์สรรประสิทธิ์วิทยา	ซึ่งคุณค่าสถาบันอันเกรียงไกร.....

.....กิจกรรมทำร่วมร่วมความคิด	เราสนิทสนมภริมย์ขวัญ
สุระคนปนเศร้าเราช่วยกัน	ผูกพันช่วยเหลือเอื้ออาทร
กราบลาสถาบันอันอบอุ่น	กราบ <u>ขอบคุณ</u> คณาจารย์ที่ท่านสอน
จากลาอาลัยใจรอนรอน	ซึ่งคำพรอาจารย์ทุกท่านเอย

(เพลง จากลาอาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี)

จากเพลง จากลาอาลัย หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปรากฏวัจนกรรมแสดงความรู้สึก คือ วัจนกรรมการขอบคุณ มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการขอบคุณ คือ คำว่า “ขอบคุณ” เนื้อเพลงกล่าวถึง ช่วงชีวิตของการเป็นนักศึกษาตลอดจนสำเร็จการศึกษา มีปัญญา มีวิชาความรู้ได้ เพราะคณาจารย์คอยประสิทธิ์ประสาทวิชาและมีสถาบันแห่งนี้คอยโอบอุ้ม เมื่อถึงคราวต้องจากลาไป จึงกราบลาสถาบันและกราบขอบคุณคราจารย์ทุกท่านที่พรั่งพร้อมด้วยใจที่อาวรณ์และยังรู้สึกซาบซึ้งในคำอวยพรจากอาจารย์ทุกท่าน

5. วัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ (Declarative)

เพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปรากฏวัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ 1 ประเภท ได้แก่ วัจนกรรมประกาศ (declaring) ในลักษณะของการประกาศชื่อเสียงและความยิ่งใหญ่ของสถาบัน หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น คติพจน์หรือปรัชญา รวมถึงความเป็นอัตลักษณ์ของสถาบันนั้น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

.....สี่ธงเราเขียว - เหลืองเด่น	เห็นธงปลิวพลั่วอยู่สุดไผ่
<u>ประกาศ</u> ศักดิ์อันเกรียงไกร	ราชพฤษ์เหลืองวิไลงามสดสี
ขอจำคำขวัญล้ำเลิศ	เหมือนพรประเสริฐแห่งชีวี
ธัมมะจารี สุขังเสติ	ข้อความนี้คือสัจธรรมนำชัย...

(เพลง มาร์ชสถาบันราชภัฏนครราชสีมา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา)

จากเพลง มาร์ชสถาบันราชภัฏนครราชสีมา หนึ่งในเพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นวัจนกรรมประกาศ มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงการแถลงการประกาศ คือ คำว่า “ประกาศ” เนื้อเพลงกล่าวถึงการประกาศถึงอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา คือ สีประจำมหาวิทยาลัย (เขียว - เหลือง) และคำขวัญหรือคติพจน์ประจำมหาวิทยาลัย (ธัมมะจารี สุขังเสติ)

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้วัจนกรรมในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 915 เพลง ตามเกณฑ์การแบ่งประเภทวัจนกรรมของ John R. Searle (1976) ปรากฏการใช้วัจนกรรม 5 กลุ่ม 14 ประเภท ดังนี้

1. วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว (Representatives หรือ assertive) พบ 2 ประเภท ได้แก่ การยืนยัน (asserting) และการบรรยาย (describing)
 2. วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ (Directives) พบ 4 ประเภท ได้แก่ การขอร้อง (requesting) การวิงวอน (praying) การสั่ง (ordering หรือ commanding) และการถาม (questioning)
 3. วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด (Commissives) พบ 3 ประเภท ได้แก่ การสัญญา (promising) การปฏิญาณ (pledging) และการสาบาน (vowing)
 4. วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressives) พบ 4 ประเภท ได้แก่ การขอโทษ (apologizing) การอาลัย (expressing condolences) การแสดงความยินดี (congratulating) และการขอบคุณ (thanking)
 5. วัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ (Declarative) พบ 1 ประเภท ได้แก่ วัจนกรรมประกาศ (declaring)
- จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่า วัจนกรรมที่พบมากที่สุด คือ วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว โดยพบวัจนกรรมการบรรยายมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับสถาบัน เช่น ความเป็นมาของสถาบัน อัตลักษณ์ของสถาบัน ความงามของสถาบัน รวมถึงคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาของสถาบัน และวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก เช่น วัจนกรรมการขอโทษ วัจนกรรมการอาลัย วัจนกรรมการแสดงความยินดี วัจนกรรมการขอบคุณ พบในจำนวนใกล้เคียงกัน วัจนกรรมที่พบรองลงมา คือ วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ และวัจนกรรมกลุ่มผูกมัด โดยพบวัจนกรรมการสัญญา (promising) และวัจนกรรมการปฏิญาณ (pledging) มากที่สุด ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสัญญาว่าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การปฏิญาณตนว่าจะเป็นนิสิตนักศึกษาดี ส่วนวัจนกรรม

รมที่พบน้อยที่สุด คือ วัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ ซึ่งมีเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับการประกาศชื่อเสียงของสถาบัน

จากการศึกษาการใช้วัจนกรรมในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า มีการใช้วัจนกรรมทั้งหมด 5 กลุ่ม 14 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชัยวัฒน์ หอวรรณภากร (2544) ที่ศึกษาเรื่อง “การสื่อความหมายและอุดมการณ์ในเพลงมหาวิทยาลัย” ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์วัจนกรรมทั้งหมด 5 กลุ่มเหมือนกัน แต่ต่างกันในเรื่องของวัจนกรรมบางประเภทที่พบไม่ตรงกัน ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุอาจมาจาก งานวิจัยของชัยวัฒน์ หอวรรณภากร ศึกษาเพลงประจำสถาบันเพียง 5 สถาบัน จำนวน 10 เพลง ผลการศึกษาเรื่องวัจนกรรม จึงมีความสอดคล้องกันเพียงบางประการเท่านั้น คือ พบวัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว ประเภทการบรรยาย วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ ประเภทการสั่ง วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด ประเภทการสัญญา และวัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ ประเภทการประกาศ ตรงกันนอกจากวัจนกรรมจะเป็นการสื่อความหมายในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดความคิดและอุดมการณ์บางประการ ทำให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึก ความเข้าใจร่วมกัน เช่น การปลูกฝังให้มีความรักความศรัทธาในสถาบัน การมีความรักความสามัคคีระหว่างนิสิตนักศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ เพลงประจำสถาบันยังมีความผูกพันหรือเกี่ยวข้องกับข้อกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และถ่ายทอดผ่านภาษาสู่ผู้อ่านหรือผู้ฟัง เพลงประจำสถาบันจึงไม่ใช่เพียงเป็นเพลงที่มีความสำคัญต่อบุคลากรของสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญต่อประเทศชาติในฐานะที่เป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. จากการที่ผู้วิจัยสอบถามบุคคลรอบข้างเบื้องต้นที่ยังศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าเพลงประจำสถาบันมีไว้เพื่ออะไรหรือมีความสำคัญอย่างไร รวมถึงไม่มีความเข้าใจในจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์เพลงและเนื้อเพลง จึงควรศึกษาความเข้าใจและทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อเพลงประจำสถาบันของตน
2. ควรศึกษาวัจนกรรมในเพลงประเภทอื่น ๆ เพื่อให้เข้าใจเจตนาของเนื้อหาที่ปรากฏในเพลง เช่น เพลงลำตัด เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงกล่อมเด็ก เป็นต้น

References

- Horawanphakorn, C. (2001). *Kānsūkhwāmmāilæudomkharnnaiphlēngmahāwitthayālai* [Communicative Meaning and Ideology in The University Songs]. Master of Arts in Thai Language, Chulalongkorn University College.
- Inthachark, S. (2007). *Næokhitphūnthāndānwatnapatibatsā* [Basic concepts of pragmatics], Bangkok: Thammasat University.
- Kongrattanasomboon, S. ed. (2004). *Nithatkānpiset Chut Sām Khrūphlēngthai Khrūā Sunthornsanān Suntharāphōn* [Special exhibition, set of 3 Thai music teachers, Teacher Aue Sunthorn Sanan, "Suntharaporn."], Bangkok: Printing colors.
- Savignon, Sandra J. (1983). *Communicative competence: theory and classroom practice*. Massachusettes: Addison - Wesley.
- Searle, John R. (1969). *Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- _____. (1976). The clarification of illocutionary acts. *Language in Society* 5, 1 (April): 1 - 23.
- Sihampai, P., and other. (1988). *Kānkhiānbæpsāngsan* [Creative writing], Bangkok: Odeon Store.